

Devlerin vergi yükü ücretlinin sırtında

İSMMMO araştırmasına göre, sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 firması kadar vergi ödüyor.

Istanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasının (İSMMMO) hazırladığı Türkiye Vergi Profili' araştırmasına göre, Türkiye'de 10 ücretli bir şirketten daha fazla vergi ödüyor. İSMMMO'nun Gelir İdaresi Başkanlığı istatistikleri, OECD vergi tabanı verileri ve genel bütçe vergi gelirleri tahsilâtı üzerinden yaptığı çalışmaya göre; sayıları 5 milyona yaklaşan asgari ücretliler, Türkiye'nin en büyük 90 firması kadar vergi öderken, 6 milyon 750 bin civarındaki tüm ücretlilerin ödediği vergi Türkiye'deki 652 bin şirketin ödediği vergiyi geçti.

2010 yılının tamamında 4 milyon 738 bin asgari ücretlinin ortalama bin 63 lira vergi ödeyerek kamunun kasasına 5 milyar 38 milyon lira kaynak aktardığının belirtildiği raporda, böylelikle asgari ücretlinin Türkiye'de 2010 yılında en fazla kurumlar vergisi veren 100 firmanın 90'ının toplamı kadar vergi ödediği, 22 milyar 649 milyon lira vergi ödeyen diğer ücretlilerin ise asgari ücretlilerle beraber toplamda 12 milyar lira vergi ödeyen 100 firmanın iki katından fazla vergi ödediği bildirildi.

10 ÜCRETİ 1 ŞİRKETE BEDEL

Ücretlilerin toplam ödediği verginin ise tüm şirketlerin ödediği vergi miktarına ulaştığı, buna göre yaklaşık 6 milyon 750 bin ücretlinin 652 bin şirketten daha fazla vergi ödediğine dikkati çekilen raporda, böylelikle Türkiye'de 10 ücretlinin bir şirketten daha fazla vergi ödediğinin altı çizildi. Raporda, toplam servet, gelir ve sermaye karlarından elde edi-

len verginin yüzde 43'ünün ücretlilerden alındığı, OECD ülkelerinde 9 ülkenin asgari ücrete vergi uygulamazken, 6 ülkede vergi oranının yüzde 10'un altında olduğu, Türkiye'deki vergi oranının ise yüzde 15 olduğu kaydedildi.

Türkiye'nin mal ve hizmetlerden alınan dolaylı vergilerin milli gelire payı açısından yüzde 11 oranı ile OECD ortalamasını yakaladığı, gelir, kâr ve sermaye kazançlarından elde edilen doğrudan vergilerin milli gelire payı bakımından kayıt dışı ekonominin de etkisi sonucunda yüzde 5,8 ile OECD ortalamasının yarısına bile ulaşamadığı ifade edilen raporda, mal ve hizmetlerden alınan vergilerin milli gelire oranı bakımından Türkiye'nin 33 ülke arasında 17. sırada yer aldığı, gelir, kâr ve sermaye kazançları üzerinden alınan vergilerde ise sadece Meksika'yı geçerek 32. sırada konumlandığı belirtildi.

KAYIT DIŞI EKONOMİ VURGUSU...

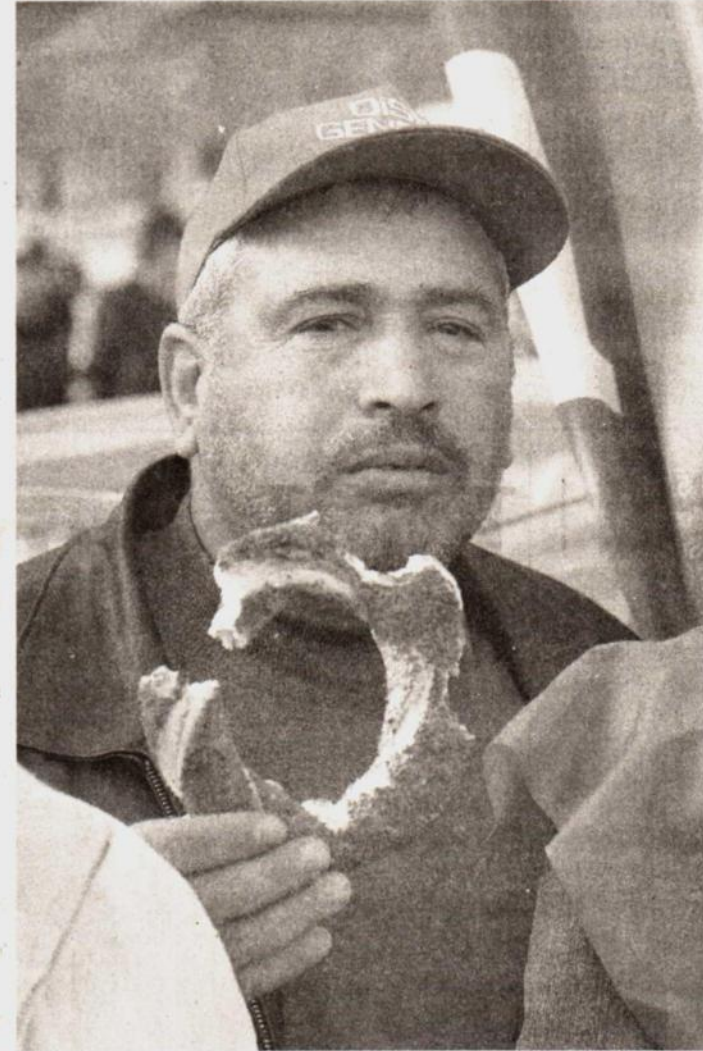
İSMMMO raporuna göre; Türkiye'nin de üyesi olduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkelerin verileri dikkate alındığında, vergi oranlarının ülke milli gelirlerinin ortalamasının yaklaşık yüzde 35 düzeylerinde seyrettiği, Türkiye'nin ise yüzde 25'lik payı ile Meksika, Şili ve Güney Kore ile aynı ligde yer aldığı, Türkiye'nin vergi gelirinin milli gelir içindeki payı açısından geride kalmasının temel nedeninin kayıt dışı ekonomi ile gelir ve kurumlar vergisinin adil bir şekilde toplanmaması olduğu kaydedildi.

VERGİLERİN DÖRTE BİRİ ÖTV

Raporda, Özel Tüketim Vergisinin (ÖTV) tüm vergi gelirlerinin dörtte birini karşıladığına dikkat çekilerek, 2010'da 56 milyar lira ÖTV toplandığına değinildi. 2010 yılında petrol ve doğal gaz ürünlerinin 32 milyar liralık gelir yarattığı, alkol ve tütün ürünleri ile kolalı gazozda 18 milyar liraya ulaşan kaynak sağlandığı, Özel İletişim Vergisinin de 4 milyar lira ile önemini koruduğuna değinildi.

TÜRKİYE'NİN KRONİK SORUNU

İSMMMO Başkanı Yahya Arıkan, rapora ilişkin değerlendirmesinde, 'vergi toplanamaması ve vergideki adaletsiz dağılımın' Türkiye'nin 'kronik sorunu' olduğunu, bu tablonun değişmesi gerektiğini belirtti. Toplam servet, gelir ve sermaye karlarından elde edilen verginin yüzde 43'ünün ücretlilerin cebinden çıktığını anımsatan Arıkan, "Türkiye, daha adil ve gelir adaletini sağlayacak bir vergi sistemini tartışmak durumundadır. Vergi tabanının genişle-



tilmesi, düşük gelir gruplarına vergi muafiyeti sağlanması, dolaylı vergilerin bütçe payının geriletilmesi vergi politikasının temel karakterini oluşturmaktadır. Mevcut yapı, ne yazık ki eşitsizlikleri derinleştirici bir rol oynamaya devam etmektedir" yorumunu yaptı.